

LJUBLJANSKI ČASNIK.

St. 52.

Vtorik 1. Maliga serpana.

1851.

„Ljubljanski časnik“ izhaja vsak teden dvakrat, in sicer vtorik in petek. Predplačuje se za celo leto pri založniku Jožefu Blawniku 6 gold., za pol leta 3 gold., za četert leta 1 gold. 30 kraje. Za polletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odraja še 15 kraje. Celoletno plačilo za pošiljanje po cesarski pošti znese 7 gold., za pol leta 3 gold. 30 kraje, za četert leta 1 gold. 45 kraje. — Vsaka cesarska pošta prejme naročilo in denar, kateri more po novi postavi frankiran biti.

Vradni del.

27. Juni 1851 je bil XXX. del, III. tečaj deželni zakonika in vladni lista izdan in razposlan, ki zapopade:

Spisek od kupčijskega ministerstva 20. Decembra 1850 podeljenih izklenivnih pooblastenj. — Razpis kupčijskega ministerstva 26. Decembra 1850. Izrečenje vgasnjenja pooblastenj zavoljo nerabe ali odstopa. — Razpis kupčijskega ministerstva 31. Decembra 1850. Podaljšanje pooblastjenja Aleksandra Casati-a. — Razpis kupčijskega ministerstva 31. Decembra 1850. Podaljšanje pooblastjenja Franca Secchia. — Spisek od kupčijskega ministerstva 4. Januarja 1851 podeljenih izklenivnih pooblastenj. — Razpis kupčijskega ministerstva 10. Januarja 1851. Podaljšanje pooblastjenja Franc Bruner'jevih dedičev. — Spisek od kupčijskega ministerstva podaljšanih pooblastenj Ignacia Gessmanna. — Razglas c. k. kr. dež. poglavarstva 5. Maja 1851. Dopusenje izplačevanja obrest pri c. k. davknih uredih shranjenih državnih upopisov, kakor tudi prepisa in zamene takih upopisov po teh uredih in razprostranje privoljenja davknim uredom obresti tudi od upopisov plačevati, kateri so moralnih oseb, kot cerkev županij, preskerbnij ubozih i. t. d. — Razglas c. k. kr. deželni poglavarstva 9. Junija 1851. Zastran potnih listov za pota na Horvaško.

21. junija 1851 bo v c. k. dvorni in državni tiskarnici na Dunaju XLIII. del občnega državnega zakonika in vladnega lista in sicer v edino-nemškem, kakor tudi v vsih dvojnih izdajah razun romansko-nemškega izdan in razposlan.

Zapopade pod

Št. 155. Državno pogodbo med Avstrijo in Bavario od 15. marca 1851 glede oskerbljenja c. k. avstrijskih vojakov v kraljev bavarski zemlji.

Št. 156. Ukaz ministerstva pravosodja od 17. junija 1851, s katerim se začasno za gornjsko sodništvo v Erdelju okrajno zborni sodnje v Dcesu in Karlsburgu odločijo.

Št. 157. Ukaz ministerstva pravosodja 26. julija 1851, s katerim se ima cesarski ukaz od 16. marca 1851 glede ponagljenja deželnih zemljišnih opravil tudi na Solnograškem v moč stopiti.

Potem se bo od tečaja 1850 XIV. del v serbsko- in rusinsko-nemškem, XXXV. del v slovensko- in poljsko-nemškem in CLXII. del v česko-, madjarsko-, rusinsko- in horvaško-nemškem dvojnem izdaju; poslednjič tečaja 1851 II. del, ki je 20. januarja v edino-nemškem in talijansko-nemškem dvojnem izdaju na svitlo prišel, v vsih devetih dvojnih izdajah izdal in razposlal.

Zapopadek teh delov je bil že pri naznanjenju edino-nemškega izdaja razglašen.

Nevradni del.

Železnice.

Naglo napredovanje pri delanju železnice,

akoravno one mnogo stroškov državi prizadenejo, je gotovo veliko večino avstrijskih državljanov razveselilo. Radi vidimo, da se ta mreža vedno bolj razteguje, nove niti stvari in vse kronovine terdneje med saboj veže.

Železnice so na Avstrijskem razne in velike pomembe, bolj važne kakor za Angleško, Francosko ali Belgiško. Tem sila raznim zadevam vtreči, je o pervej dobi nemogoče, koristno je pa tirjatve prevdariti, ktere se bodo morale skorej zadovoliti.

Mislimo si dokončanje na Semeringu in Krasu; Zagreb z zidanim mostom zvezan in potem Ogersko do Debrečina in Szegedina in Temišvara. Te železnice se bodo brez dvombe skoraj končale.

O vojaških zadevah so železnice sila važne, ker se vojaki nanagloma zamorejo na vsih krajih cesarstva zbrati, kjer bi jih treba bilo.

Te železnice zvežejo jadransko morje z Donavo, Sabo, Ečavo, z Dravo in Tiso, Moldavo z Muro, nobene kronovine ni ktere bi ne zvezale.

Za notrajno kupčijo tudi popolnoma zadostijo, posebno ako se na Donavo ne pozabi. Sirova roba Banata, Ogerskega in Horvaškega pride tako brez težave v serce države na Dunaj, v Berno, Prago, Reichenberg.

Deloma se zdi, da so se železnice popred napravile kakor jih je treba bilo ker istinge do zdaj še ne dajo čez 1½ percent.

Ako se železnice od te strani premišljujejo, bi se zdelo, da niso koristne. To pa izvira posebno iz tega, ker so železnice do zdaj bile v rokah osebnih društev.

Ako se bodo pa železnice popolnoma doveršile in vredile, bo to vse drugači, ker bo Francosko in nemške blago od ene strani, turško in gersko od druge se po avstrijskih železnicah prevaževalo.

Po tej izpeljavi bo Dunaj tako rekoč središče železnice in prevaževanja. Vlah, Serb, Gerk, Turk bo na Dunaju ravno tako ruske francoske in angelške izdelke našel kakor avstrijsko blago in gotovo bo vlada skerbela to reč dobro izpeljati.

Kdor se pa doma na domače izdelke dobro razume, bo vedil ceniti važnost železnice.

Železnice pa, če hočejo to postati, kar imajo biti, morajo vse drugači ravnati. Še mnogo preveč svojglavnosti in nepremišlenosti, še mnogo premalo spoštovanja so do zdaj zadoobile.

One so do zdaj pozabile, da ne obstoje same zase, ampak le za rabo družih.

(Reichsztg.)

Austrijsko cesarstvo.

Krajnska.

Novice prinesejo sledeče izpis iz družega pisma gospoda Pirca iz Amerika na tehanta v Gorjah, gospoda Krivica.

Tudi v dopisu na g. tehanta razodene gosp. Pirc narpoprej svoje serčno veselje, da so g. tehant predsednik kmetijske podružnice, na katerim mestu zamorejo s svojimi odborniki ve-

liko storiti v povzdigo kmetijstva na ti gorenski strani. Po tem začne g. Pirc sosebno sadjorejo priporočati, da bi se po pridniu brajnu in zvestim ravnanju po naukih „Krajnski-ga vertnarja“ gorenska stran v vertni raj spremenila, kteriga, če mu Bog še kakih 10 let doživetu da, enkrat obiskati želi. Na dalje tudi v tem pismu g. misijonar ponovi, kako srečniga se čuti v svojim imenitnim poklicu med divjimi Indiani. Lani je 2 lepi novi cerkvi iz lesa napravil in to poletje misli zopet dve. „Ni se mi še po Krajnskem kolcalo“ — piše g. Pirc po slovensko, in čeravno že veliko veliko let v Ameriki, se je vunder iz Novic sedanjiga pravopisa gladko navadil, kteriga poprej ni poznal — „tudi se moje serce še ni kesalo, da sim rojake zapustil in zgubljenih ovčič v daljne pušave iskat šel. Saj sim si na boljsem kot per vas, iz pomendbe k pravimu delu prišel. Tam sim lesene divjake cepil, trebil in oskerboval, tukaj pa mesene divjake po gojzdih išem, cepim in žlahnim, perlivam in oskerbujem, — Gospod pa obilno rast da, da mi dobri sad prineso. Ker bom kmalo od svojiga škofa 1 ali 2 duhovna pomočnika dobil — prav na dalje — bom zamogel tudi za kmetijstvo kaj več storiti kakor dosedaj. Vunder moji Indiani, ki so iz sirovih divjakov in nomadnih lovcov kristjani postali in se vdružinili, niso ravno več popolnoma nevedni v kmetijstvu, zakaj po kersanskim nauku sim jih vselej k delu in kmetijstvu opominjal. Začeli smo s krompirjem in turšico, z repo, korenjem i. t. d. in kmalo so več pridelali, kakor so za živež potrebovali. Žita pa še sploh nisim mogel vpeljati, zato ker tukaj še mlinov nimamo. Le nekaj maliga ovsa in reži pridelujem za svojiga konjiča in kuretino. Ko bi bili pa Vi, gosp. tehant, pri prvi žetvi ovsa pričujoči bili, gotovo bi se bili iz serca smejali, vidši, kako so se moji Indiani pri tem obnašali. Vsi možki moje velike vasi so se vstopili z menoj vred okoli njive — vsi skupej pa smo imeli le en serp. Ko začnem jez prav ročno in hitro oves žeti, je postal smeh, krik in veselo vpitje, da ni popisati. Po tem podam vsacimu po versti serp, in mu velim: naj poskusi. Ali komaj je nekterikrat s serpam mahnil, ga mi je že s kervavimi persti nazaj vergel; — po tem vzame vsak svoj pipec iz žepa, in vsi začno ž njim oves žeti — se ve da sim jez sam pol njive s serpam poprej požel, kakor oni drugo polovico z nožem. Mlatili so ga pa na naši lepi trati veliko boljši, kakor sim mislil. Ravno taka, kakor s serpam, je bila perva poskušnja tudi s koso. Sicer so si moji Indiani že veliko goveje živine, konj in prešičev priredili; vsa živina se mora brez hlevov in strežbe pozimi in poleti v gojzdih sama preživiti; krav ne molzejo.“

„Tako je kmetijstvo pri naših Indianih v Ameriki. Ali vsa druga je v omikanih krajih severne Amerike, kar ravno očitno kaže veliki razloček med divjimi in omikanimi narodi. Na milijone in milijone je prišlo iz Angleški-ga, Nemški-ga in Francoski-ga zvedenih kme-

tovavcov v te dežele, ki sekajo divje gojzde in si les pripravljajo za lepe mesta in vasi. Ti obdelujejo rodovitno zemljo, da je veselje, in živinoreja se povzdiguje od leta do leta na mastnih senožetih. Mnogo kmetijskih in obertnijskih družb, in vsakoletne očitne razstave nar lepših pridelkov in izdelkov povzdigujejo kmetijstvo in rokodelstvo. V velikih mestih se snide večkrat po 10 do 20,000 nar bolj zvedenih kmetovavcov, rokodelcov in fabrikantov s svojimi pridelki in umetnimi najdbami, in se posvetujejo in podučujejo — zraven tega pa razstavljen blago, med katerim so tudi posebne plemena živine, prodajajo. Tako je bil v jesenski razstavi en poseben kitajski petelin za 36 tolarjev, in enoletna telica, 4 cente teška Devonširskiga plemena za 500 tolarjev nekimu živinorejcu dana. Zraven tega časopisov, železnic in parobrodov ne manjka, kar vse pripomore k naglim razglasenju nagli vožni in prodaji i. t. d.

„Storite tudi na Krajskim, kar koli morete, v povzdigo kmetijstva in blagor domovine.“

„Serčno se priporočim i. t. d. i. t. d.“

Štajarska.

Med Glognico in Paierbachom je bila 26. junija prva poskušnja na železnici z hlaponom „Sava“ in vse je dobro steklo.

Horvaška.

Ban se je podal 24. junija v Reko; pravijo, da bo pozneje v Terst šel, kjer bo nekoliko časa ostal.

* 16. junija je umrl v Zagrebu 21 let star mož za steklino. Pred 6 tedni ga je stekel pes uklal, potem je šel v lekarnico po zdravilo, ker je tožil, da mu ni dobro. Potem pa, ko so se na njem znamenja stekline prikazale, so ga v bolnišnico peljali, kjer se je steklina koj silno prikazala. Bolni je trikrat sedem jermenov stergal, s katerimi je bil privezan in trikrat zapahnjena vrata zlomil, da je groznih bolečin umrl. — Tudi na kmetih se pripoveduje o enakih dogodbah.

* Iz Zagreba se piše 25. junija v Reichszeitung sledeče:

Šolske zadeve v naši kronovine se bodo, ker se ima učitelj verozakona na zgornji realni šoli v Gradcu za šolskega gimnazialnega ogleda na Horvaškem in Slavonskem izvoliti, gotovo poboljšale. Vse hvali izvolitev dr. Muršca, rojenega Slovenca. Sliši se potem tudi za gotovo, da se je novemu šolskemu ogledu tudi višje nadzorništvo čez obe gimnaziji v granici izročilo. Manjka nam samo nadzornika za ljudske šole in upamo, da bode vlada tudi za to važno opravilo moža izvolila, ki se je soznanil z zadevami dežele in nje potrebami.

Ljudske šole na Horvaškem in tudi v Vojvodini so tako važne, da je treba, da minister uka pazljivo oko nanje oberne. Kmet ne zve družega kakor nove davke, postav ne razume. Toraj ne ve in ne prevdari, kaj da vlada prav za prav misli. On družega ne vidi, kakor svoje žertve.

K temu pride še, da je veliko pomanjkanje dobrih duhovnov, posebno pri pravoslavni Serbiji. Govori se, da se bodo skoraj ljudske šole vredile.

Tukajšno kmetijsko društvo je sestavilo postavo poljostražtva, ktera se bo ministerstvu v poterjenje predložila, ko jo bodo podružnice pretehtale, ki je, kakor pravijo, razmerom naše kronovine popolnoma primerna.

Taka postava je za nas velika potreba in kako pripravna bi bila lastnino varovati. — Kolikor do zdaj vemo, se železnica ne bo napravila samo v Zagreb, ampak tudi do Karlovca. Ko bo železnica iz Banata sem končana, bo Zagreb središče kupčije Jugoslavenstva. Cena žita se bode ponižala, ker je po

Savi veliko težje žito spravljati v naše kraje, če je plitva voda celo nemogoče.

* C. k. finančna straža se je na Horvaškem ustanovila in obstoji za zdaj še le iz 300 mož.

Avstrijska.

Dunajski časopisi pripovedujejo, da se misli minister Kulmer v Mehadio v toplice podati, ker ni prav zdrav.

* Občinsko postavo premeniti, je sklenjeno, govori se, da se bo posebno na to gledalo, posestnikom, ki imajo velike zemljiše nekoliko polajšati stanje, da ga ne bode zadelo breme za šole itd. skerbeti, ker jih naj manj potrebuje. Razun tega se zdi, da županov ne bodo več volili prebivavci iz svoje srede, ampak da jih bo vlada sama zvolila. Plačani ne bodo, vendar bodo nekterih odrajtivil oprosteni.

* Poštarji in poštni ekspediti so prosili, da bili oprosteni opravil porotnikov; ministerstvo kupčije jim tega ni dovolilo.

* Da ne vstanejo prepiri med sodništvu in žandarji je minister pravosodja po razpisu od 3. maja 1851 zavkazal, da imajo sodništva žandarjem po mislu postave šandarmerijske le povabila dajati, ne pa jim naravnost zavkazovati.

* Ker se minister kupčije gospod Baumgartner vedno posvetuje z namestnikom državnega tajnika in oddelčnim predsednikom, se sodi, da se bodo večje poprave v vravnani tega ministerstva zgodile.

* 24. t. m. je bilo na Dunaju za 8,250,000 banknotov sožganih.

* Dunajsko mestno svetovavstvo je vpeljalo davek za pse in sicer pa 5 gold. na enega.

* Ko pride cesar iz Galicije, se meni v Išel podati, kjer je že majhina lesena hišica zanj pripravljena. Tukaj se bo, kakor pravijo več tednov mudil in potem v Verono podal, kjer bo pričujoč pri vojaških vajah. Popred namenjeno potovanje na Hervaško bo menda zaostalo.

* Ministerstvo notrajnih oprav je, kakor se sliši ukaz izdalo, po katerem se vsim gosposkam naroči natanjko paziti, da se rojstva, poroke in smert popotovajočih ciganov natanjko po postavi zaznamovajo. Razun tega se smejo tudi še po tistih kronovinah, kjer so jih do zdaj terpeli, sprehajati.

* Po sklepu od 14. junija se je barkostajna in zdravniška služba vredila. Vodi to napravo središni vrad, ustanovljen 1850. Za benečansko, horvaško in dalmatinsko primorje se bodo nadzorniki ustanovili, ki bodo stanovali v Benetkah, Reki in Skadru.

* Vsih slavenskih časopisov, ki izhajajo v Avstrii, na Ruskem, Turškem, Pruskem, Saksonschem, Serbskem, je čez 200.

* Pogovori med avstrijsko in bavarsko vlado glede železnic so dokončani in zadevajoče pogodbe že podpisane.

* Iz Berolina in iz Draždan se sliši, da bo mesca augusta na Dunaju velik shod knezov, kjer se bo tudi papež Pij IX. najdel. Kakor čudna se ta reč zdi, bi znalo vendar le nekaj resničnega na njej biti, ker je evropski shod, kakor je znano, naj ljubša misel ruske vlade.

Česka.

Na Českem je v nekterih soseskah toča vse pobila.

* Notarji za Česko bodo mesce julija imenovani.

* „Pražske noviny“ naznanijo, da je bil profesor Purkyne za predsednika pražkega šolskega svetovavstva imenovan.

* Pražke novine naznanijo, da boste še to leto dve kmetijski šoli na Českem in sicer na posestvu kneza Kinskega in grofa Nostica v

djanje stopile, vodja teh šol sta svetovavca Mave in Fritscher.

* 22. junija se je ustanovilo kmetijsko društvo v Budweisu. Za predsednika je bil zvoljen knez Jovan Lobković, za njegovega namestnika c. k. profesor, gospod Koydl, za tajnika tajnik kupčijske in obertnijske zbornice, gospod Nobak.

* Pražske novine naznanijo, da profesor Purkině ni za predsednika deželnega šolskega vrada ampak komisije pri izpraševanju na gimnaziijh izvoljen bil.

* Arhælogiska zbirka českega muzeuma je te dni dva imenitna darila dobila. Pervega ji je po naročilo visočega ministerstva c. k. okrajno poglavarstvo v Kutni gori poslalo in obstoji v dveh ščitih iz 15. stoletja in dveh velicih čeladah. Na večjem ščitu je v limbarjevem polju podoba sv. Venceslava v navadni podobi z zastavo v desni in s ščitom v levi. Nad glavo njegovo je kupa. V cesarski zbirki v Petrogradu je popolnoma tak huzitski ščit s podobo sv. Wenceslava. Enak ščit je prejel česki muzeum preteklo leto, na katerem je pa podoba sv. Jurja. Na drugem ščitu, ki se je bolj lepo ohranil, se pa vidi Goliat in David. — Drugo darilo obstoji v zbirki paganskih starin.

Ogerska.

Iz Ogerska tisti naselniki, ki so se iz Nemškega tje vselili, spet nazaj v Nemcijo beračijo.

* Poslednje dni je toča okrok Gjura na Ogerskem veliko škodo včinila. Žito se je moralo pokositi in za mervo porabiti.

* Na Ogerskem žito prav lepo stoji, ako Bog da, bo po ceni. Kdor ga ima še kaj v magazinih, ga hiti prodajati.

* V Erlavi se je pred nekterimi dnevi mnogo oseb zaperlo, ker so se zoper vlado zakleli. Zbirali so se v nekej kleti, kjer so Košuta čistili.

* Gosp. Lorenc Toth je prosil, da bi mu bilo dovoljeno madjarski politiški časopis začeti izdajati, kar mu pa minister pravosodja ni dovolil.

* V Aradski terdnjavi je 112 zvonov, ktere so razne ogerske občine dale vstajnikom za prelitje v topove. Največi je iz sela Dörn-föda, ki vaga 8 centov in 28 funtov.

Sedmograško.

V Nagyedski županii na Erdelskem so zadel na sila bogato zlato žilo.

* 16. junija je v Ramsu v Erdelju ogenj vstal, ki je 108 hiš pokončal in dve ženski ste zgorele.

Serbsko.

Iz Zemuna se piše v „narodne novine 10. junija: Včeraj smo tukaj redko praznovanje imeli. Na ta dan pade vstanovitev serbskih narodnih šol, h katerim so zemunski tergovci temelj položili z ljubeznijo do domovine in premile mladosti še v preteklem stoletju, v letu 1797, kateri temelj se je pozneje vsako leto po dobrovoljnih prineskih podperal in na tisto stopnjo dospel, na kterej ga sadaj vidimo. Ob osmih zjutraj pokliče zvon nas vse skupej v šolo in potem nas nagovori jeden zmed učencikov s prekrasno besedo, v katerem je bito ime njegovega veličanstva in utemeljiteljev z zahvalo opomnjeno, pozneje pa se podamo v pravoslavno cerkev, kjer so zapeli: Tebe Boga hvalimo.

* Iz Hermanstadta je bilo spet več politiških hudodelnikov iz ječe spuštenih, katerim je cesar milost podelil.

Galicija.

V Galiciji je vstal ogenj pri enem posestniku, kteremu je 86 krav, 18 volov, 60 konj, 176 ovac, 20 presičev in vse orodje zgorelo.

* Iz Černovica se naznani, da so nekdanjega poslanca državnega zbora, Kobilica, ki je tako dolgo zapert bil, za nedolžnega spoznali in spustili. Ko je prostost zadobil, je rekel, da bo imel mnogo s cesarjem govoriti, ko bo tje prišel.

* Proroka v Galicia, o katerem smo že enkrat govorili, so zaperli, ker se je zoper njega tožilo. „Czas“ naznani, da so ga spet spustili, ker na njem niso nič krivega našli. Potem naznani „Czas“, da so se oboroženi kmetje pri posestvu Niewiarowskega zbirali in tirjali, da naj se jim druge občine pridružijo. Žandarji so pa kakih 15—20 vstajnikov zaperli in krožnemu sodništvu izročili. Druge trume kmetov so se pa razšle, preden se je zoper nje na noge stopilo.

* Njegovo veličanstvo, svitli cesar je z visokim sklepom od 20. junija t. l. za napravo kmetijske šole v Galiciji c. k. kmetijski družbi v Lvovu 3000 gold. v srebru enkrat za vselej in skozi 10 let vsako leto 2500 gold. iz državnega zaklada dovolil, da se naprava ohrani.

* 23. junija se je v Lvovu obertniška razstava odperla.

Dalmacia.

Iz Zadra se naznani, da je tje prišel pomočnik Omer pašata, Sulejman aga z poročili na avstrijsko vlado.

Lombardo-beneško kraljestvo.

Železnica iz Verone v Botzen se kaj naglo dela.

* S prvim julijem se bo začel dohodkine davek tudi v lombardo-beneški kronovini pobirati. Ob enem se je pa tudi sklenulo, da se imajo vse plačila države v srebru izplačati.

Tuje dežele.

Bosna.

Poslednje novice, katere dopisavci raznih novin iz Bosne priobčujejo, so zares žalostne. Po zatertem puntu, kterege so oholi in nenasiteni bosniški zalumčari na noge spravili, je celi izobraženi svet mislil, da bode zatertim preganjenim kristjanom v tej nesrečnej državi vendar enkrat blago solnce carske milosti, zvezda ravnopravnosti zasijala. Pa kako strašno smo se v našem pričakovanju ukanili. Kako nemilostljivo nas je prevarila nada! Vse je ostalo pri starim in vsaki dan rodi še nove nadloge.

Ravnopravnost kristjanov i tansimat proglašena obstoji le na papirju, pa v resnici, kje je? Staro zatiranje še povsod terpi, in v zahvalo, ker so se kristjani pri poslednjem puntu miroljubno obnašali, ker se niso carski vojski upirali, ampak jo preživeli in prevaževali brez vsacega plačila, ker so ji povsod naroko šli, v to zahvalo morajo zdaj s kervavimi žuli tlako delati.

To je obljubljena enakopravnost.

Pri takih okoljshinah in takem stanju, ko vsaki dan kaj hudega prinese, ni nič upanja ne iskrica nade, da bode ta nesrečna država pod turško vlado kdaj vredjena, ker povsod vlada sirova sila.

Valaška.

Minister kupčije je prejel od mnogih avstrijskih državljanov, ki se na Valaškem derže, dva pisma, v katerih izrečejo avstrijski vladi zahvalo za izvolitev gospoda ministerialnega svetovavca viteza Lavrina za cesarskega opravnika in general-konsula v Bukarestu in živo naznanjujejo dobičke, ktere je umni, previdni in marljivi general-konsul Avstrijancem pridobil. Pismo je podpisano skoraj od 300 avstrijskih državljanov vsacega stanu.

Nemška.

V Wiesbadnu so pred nekterimi dnevi necega emisarja Mazzini-a zaperli, pri tem so našli puntarske pozive in mnogo Košutovih bankovcev, ktere je v spomin prodajal.

* Knez Paskievič, ki je prišel v Berlin, se je od tod v Weimar podal, odtod pa v Draždane, kjer se je s svojim sinom snidel.

* O kurheških zadevah se sliši, da je res, da bode 1. julija ena četa Avstrijancov v Kassel prišla in ena četa pruskih vojakov; vsi drugi tuji vojaki pa bodo to mesto zapustili in se v Frankobrod Majaski in druge nemške terdnjave za posadko podali.

* Perva zbornica Würtemberga je temeljne postave frankobrodskega narodnega zbora za nepostavne naznanila.

Francoska.

V Parizu je zdaj 170 društev za delavce, ki so vse v zvezi.

* Ko je Napoleon 21. junija vojake na elisejskem polju ogledoval, so bili vojaki prav tiho, vse je bilo v redu. Nekteri so vpili: „Naj živi car“, vsi drugi pa: „Naj živi republika!“

Angleško.

Angleška kraljica piše neki visoki gospej na Nemško sledeče:

Bili smo včeraj in danes spet v razstavi, in ne morem Vam vtisa drugači popisati, kakor če Vam rečem, da bi človek spoštovanja in radosti se na kolena vergel in Boga hvalil, da ljudem dovoli toliko storiti. Da bi bila zares praznik miru in dobre volje proti človeštvu.

* Obertniška razstava se vedno bolj obiskuje, ker so še le zdaj jeli Angličani v razstave hoditi. Ta mesec ima severne železnici po pogodbi en milion popotnikov k razstavi pripeljati, tako, da se zamore reči, da bo vsak dan zanaprej naj manj 100,000 ljudi razstavo obiskalo. Do zdaj je bilo naj večje število obiskavcov 60,000. Ob sedmih zvečer se razstava zapre. Četertinko ure popred zvon naznani, da je čas iz razstavišča iti.

* Iz Londona se sliši, da stopi na mesto Pulskega poprejšni vodja vstajnikov Meszaros.

Laška.

Med papirji, ki so bili zadnjič v Rimu ovohani, so se našle sila znamenite pisma o puntu leta 1848 in 1849 in zraven tega zlo dolgo pismo, v katerem se o prihodnji vstaji na Laškem govori. V njem se naznani, da je evropsko revolucijsko središnje društvo v Londonu, ki dopisuje društvom v Pariz, Genuo, Lugano, Rim, Livorno, Neapel, Palermo in Malto. Teh osem društev dopisuje: Pariz samo v London, Genua s Piačenco, Parma in Pavia; Lugano s Komo, Milanom, Brešcio, Mantuo in Verono, Rim z Bolognio, Ferraro, Jankinom in z vsimi mesti papeževe dežele; Livorno s Florencam, Siena, Modeno in Maso; Neapel z Aquilo, Lecco, Cosenzo; Palermo z Neaplom, Londonom in Malto, Pravijo, da je v Korfu in Gibraltaru orožje skrito.

Portugalsko.

Od vojvoda Saldanha, poglavarja vstaje na Portugalskem se piše: Vojvoda še ni tako star, kakor ljudje sploh menijo, ne 72 ampak le 60 let; on je pa star na slavi, kterege si je pribojeval na več kakor 100 bojiščih. Saldanha se je zoper Napoleona kakor polkovnik bojeval. V letu 1814, še le 24 let star, je bil že general, je šel v Monteviduo, se ondi za čast svoje domovine bojevat. Ko pride spet v Evropo, se je udal pametni svobodi in službi Marie done in na čelu majhine armade don Miguela popolnoma zaterl pri Oporto in

Lizaboni, kterim je eden naj slavnih francoskih generalov, zmagavec Algiera (maršal Bourmont) zapovedoval.

Poljsko.

Czas naznani, da se bo v Krakovem carski ruski konsulat kupčije vstanovil, kar bi znalo pripomoči, da bo obćenje s poljskim kraljestvom mnogo bolj oživelo.

* V mestu Sokolow na Poljskem je silni ogenj vstal. 112 hiš in 46 drugih poslopij je pogorelo. Človeka sta dva zgorela 2311 oseb (475 rodovin) je brez strehe.

Rusovska.

23. t. m. se je v Hamburgu na borski razglasilo, da rusko mesto Arhangel gori.

* Iz Petrograda se piše, da je carsko kmetijsko društvo v Moskvi naznanilo, da bode od 1. avgusta do 1. septembra 1852 v Moskvi razstava kmetijskih pridelkov, h kateri se kmetovavci in vsi posestniki povabijo.

* 13. pr. m. je ruski car iz Varšave v Carškoje Selo prišel.

Turška.

Iz otoka Kios, da so ondi morski roparji, ki so tako silo delali, nekoliko odjenjali. Revšina prebivavcev je tako silna, da se je 1500 oseb oglasilo, ki se bodo v drug kraj turškega carstva preselili.

Gerška.

Gerška vlada mora po razsodbi francoskega pomirivnega sodništva o zadevi don Pacifika za odškodovanje 150 funtov sterlingov plačati. Plačilo se je angleškemu poslancu v Atheni že izročilo.

Amerika.

V New-Jork pride vsak dan v primeri 1000 do 3000 naselnikov. Posamezne barke prinesejo po 1000 ljudi. Ljudi tako v barke natlačijo, da bi se kmalo zadušili. Več barkovodjev, ki so iz Angleškega prišli, so že v Ameriki kaznovali, ker so več ljudi v barko vzeli, kakor postava dovoli.

* V Kalifornii se vedno več zlata dobiva; nove zlate žile so našli, 28 liber teške zlate kroglice najdlji in zlata se vedno več izpeljuje.

Azija.

Na Kitajskem se je začelo v poslednjih dneh kersanstvo zlo razširovati, ker je ondanjši cesar kersansko vero osvobodil. Zavolj tega so se franciskani na Poljskem namenili več misionarjev iz svoje srede tje poslati, ki se bodo prihodnje dni iz Varšave tje podali.

Ljubljanski novičar.

Ko je vojskovodja Radecky poslednjikrat skoz Ljubljano šel, se je pripovedovalo, da starčiku grad pod Turnom posebno dopade in da je rekel, da bi ga kupil. 22. junija pride pismo v tej zadevi v Ljubljano, v katerem grof Radecky pravi: Ker ljubim deželo in prebivavce Ljubljane, ki so bili naši najvišji cesarski hiši vedno zvesti, si želim tu kaj kupiti in toraj prašam, če bi mi stanovi svoj grad pod Turnom pri Ljubljani prodati hotli.

On ponudi za grad 60,000 gold. 10,000 bo pa obernul za napravo gaja in popravo hlevov. Gotovo je, da bi to Ljubljani v korist bilo.

* V nedeljo zjutraj ob enajstih je bilo posvetovanje glede spominika dr. Prešerna. Za zdaj se ni še nič gotovega sklenulo, ker ni bilo za spominek Prešernu primerne podobe, se je sklenulo prihodnjic se z nova zbrati in o tej reči svoje misli razodeti. Potem pa se bo spominek naglo postavil.

Kdor želi v uradnim ali pa v osončnim listu karkoli si bode naznaniti, plača za vsako verstico z navadnimi čerkami za enkrat 3 kr., za dvakrat 4 kr. in za trikrat 5 kr. in za vsakokrat je še 10 kr. za kolek po

Vradni list št. 38.

novi postavi za plačati; kdor sam ne utegne v slovenskim jeziku sestaviti, zna nam tudi sostavek v nemškem jeziku poslati, proti tem, de od vsakih treh tiskanih verst es krajcar zaprestavljenje odrajta.

k 52. listu Ljubljanskiga časnika, vtorik 1. Mal. serpana 1851.

Št. 3158.

Oznanilo.

(113.) 2

Po sklepu odbora ljubljanske srenje bojo v Ljubljani od 1. maliga serpana (julija) se pričeli živinski somnji dvakrat na teden, to je vsako sredo in vsako saboto. Kraj za te somnje je odločen na spodnih poljanah pred sladkornico, kakor po navadi.

Živinorejci so povabljeni, de bi pogosto te somnje z živino obiskavali.

Mestna gosposka v Ljubljani 21. junija 1851.

Št. 774.

I z p i s

(120.) c 1

iz sejnega zapisnika kupčijske in obertnijske zbornice za Krajnsko 13. junija 1851.

Sejo odpre ob 4. popoldne predsednik zbornice, gospod Karl Lambert Lukmann.

1. Tajnik zbornice prebere zapisnik seje 9. maja, ki se nepremenjen sprejme in potrdi.

2. Gospod predsednik prednaša naznanilo gospoda predstojnika kupčijske pripravnice, Ferdinanda Mahra, v katerem pove, zakaj da ne more že ponižane tirjatve za učence, ki drugod stanujejo, še bolj ponižati in toraj želji zbornice tabart ne more vstreci. Ker je zbornica le željo izrekla in ker so nasprotni vzroki važni, se to le k vednosti sprejme.

3. Gospod Baumgartner govori v imenu tajnika o predlogu glede plačila začasnega službinega služabnika Kukovica, ki se le k vednosti sprejme.

4. Dopis gospoda deželnega poglavarja-zadevajoč zadeve tukajšnjega društva nalagarjev. — Gospod Baumgartner te zadeve, brez da bi kak predlog storil, razloži in nato gospod predsednik naznani, da se bode zadevajoči dopis mestni gosposki predložil.

5. Dopis spodnjo-avstrijskega obertniškega društva, zadevajoč stanje obertnijske in kupčije v Ljubljani. — Se tajniku za vredenje in vradno opravilo izroči.

6. Dopis kupčijske in obertnijske zbornice za Korosko — zadevajoč prošnjo mnogih naznanil glede opravnega reda, tajništva i. t. d. Se tajniku za vradno opravilo izroči.

7. Dopis visocega c. k. ministerstva kupčije, s katerim se zbornici naznani, da se na državne stroške noben poseben dopisavec ne more za Krajnsko v London poslati; vendar bo visoko ministerstvo, ako mu zbornica kakega dopisnika naznani, vse storilo, kar je poslanim obljubilo. Na predlog gospoda predsednika bodo tedaj v obertnijski umnega gospoda Bišofa posestnika zverinjaka, ki se že tako misli v London podati, prašali, ako bi hotel to stopnjo prevzeti, da se zamore zbornica na ministerstvo obrniti.

8. Tajnik prebere naznanilo obertniškega oddelka o ekspedicijah od 9. maja, ki se k vednosti sprejme.

Posebni predlogov ni nobeden storil.

Kupčijska in obertnijska zbornica za krajnsko kronovino.

Ljubljana 19. junija 1851.

Lambert Carl Lukmann
predsednik.

Dr. V. Klun
tajnik.

Br. 811.

Razpis natečaja.

(115.) 1

Kod c. k. hrvat.-slav. zemaljskog poreznog ravnateljstva ima se privriemeno popuniti miesto jednoga perovodja s godišnjom platjom od 700 for. i. 9. nadnevnim razredom.

Natiecatelji za ovo miesto trieba da uz obzir na naredbe zakona o biljegovini, sliedeće vlastitosti vierodostojno izkažu:

a) dobu života;

b) nauke pravo- i državoslovne, sversene s dobrim uspiehom;

c) dosadanje zanimanje (zabavljanje);

d) ostale znanosti, koje su si uz nauke prisvojili, — a medju njimi osobito onakove, koje se poreza tiču;

e) bezprikornu čudorednost (blagonaravnost), — i to trieba da oni, koji još do sad kod nikoje c. k. javne oblasti služili nisu,

svoje bezporočno vladanje dovoljnimi i vierodostojnimi siedočbami dokažu;

f) stalnu platju, koju su dosele iz državne blagajne ili koje druge javne zaklade dobivali, ili pako naznačenje, da takove uživali nisu;

g) podpuno i sverseno znanje niemačkoga i hervatskoga ili haremu kojega drugoga ovomu verlo srodnoga slavjanskoga jezika, s vierodostojnim dokazom, da molitelj u oba jezika ne samo govoriti, nego i pisati umie.

Natiecatelji, koji već u kakvoj c. k. javnoj službi stoje, imaju molbenice prieko svojih poglavarah podnašati, a ovi će razviditi i protresti podneske i dokaze, te onda u propratnom pismu isjaviti svoje mnjenje o sposobnosti njihovoj za službu, koju traže.

Natiecatelji pako, koji neobnašaju nikakove javne službe, imaju molbenice putem svoje miestne političke ili kotarske (podžupanske) oblasti predavati.

Molbenice, koje se neposriedno, dakle mimošavši ovdie propisani put c. k. zemaljskomu poreznomu ravnateljstvu izruče, neće se u obzir uzeti, i povratit će se odmah natrag.

Natiečaj za tu službu razpisuje se time do 1. serpnja 1851; po izmaku tog roka popunit će se ovo miesto bez odlvake.

C. k. zamaljsko porezno ravnateljstvo za Hervatsku i Slavoniu.

U Zagrebu 23. svibnja 1851.

Kappel.

Br. 811.

Razpis natečaja.

(116.) 1

Kod c. k. hervatsko-slavonskog poreznog ravnateljstva popunit će se privriemeno u struci računarskoj sliedeća miesta:

1. Miesto jednog officiala za računarsku struku s godišnjom platjom od 700 for. i 11. nadnevnim razredom, zatim

2. miesto jednog Assistentu s godišnjom platjom od 400 for. i 12. nadnevnim razredom.

Oni, koje žele zadobiti jedno od ovih miestah, imaju za svako miesto, koje uztraže, posebnu molbenicu predati i s obzirom na biljegovni zakon, sliedeća vierodostojno dokazati:

a) dobu života;

b) sversene nauke;

c) dosadanje zanimanje;

d) ostale znanosti, koje su si prisvojili, i medju timi osobito one, koje se tiču blagajnicah, poreza i računarstva;

e) bezprikornu moralnost, — i to trieba da oni, koji još do sad kod nijedne c. k. javne oblasti služili nisu, svoje izverstno vladanje vierodostojnimi sviedočbami izkažu;

f) stalnu platju, koju su do sad dobivali iz državne pieneznice ili koje druge javne zaklade, ili pako naznačenje, da takove uživali nisu;

g) sverseno znanje niemačkoga i hervatskoga ili drugoga kojega ovomu verlo srodnoga slavjanskoga jezika, uz dostovierni dokaz, da je molitelj jednomu i drugomu od ovih jezika toli u govoru, koli u pisanju podpunoma viest.

Natiecatelji, koji već jesu u kakvoj službi, imaju svoje molbenice putem svojih poglavarah predati, koji će jim podneske i dokaze razviditi i svoje mnjenje izjaviti o sposobnosti prositelja za službu, koju traži, usprot pako imaju molitelji, koji nisu u javnoj službi, molbenice svoje putem miestne političke ili kotarske (podžupanske) oblasti podnieti.

Molbenice, koje stignu neposriedno na c. k. zemaljsko porezno ravnateljstvo, neće se u obzir uzeti, nego odmah natrag povratiti.

Natiečaj za ova miesta razpisuje se time do 1. serpnja 1851. godine, s tom opazkom, da će se odmah po izmaku ovog roka namiestjenje preduzeti.

C. k. zemaljsko porezno ravnateljstvo za Hervatsku i Slavoniu.

U Zagrebu 23. svibnja 1851.

Kappel.

Br. 811.

Razpis natečaja.

(117.) 1

C. k. hervatsko-slavonsko zemaljsko porezno ravnateljstvo sklono je primiti nekoliko perovodnih viežbenikah, i to nepodielivši jim predbiežno pripomoći.

Natiecatelje za ova miesta imaju, uz obzir na ustanovljenja obstojećeg zakona o biljegovini, vierodostojno dokazati:

a) dobu života svoga;

b) nauke pravo- i državoslovne, sversene s dobrim uspiehom;

c) zanimanje poslie izučenih naukah pa sve do sada;

d) bezprikorno ponašanje;

e) podpuno znanje niemačkoga i hervatskoga ili barem drugoga kojega ovomu verlo srodnoga slavjanskoga jezika s dostoviernim dokazom, da je natiecatelj jednomu i drugomu od ovih jezika ne samo glede govora, no i pisanja podpunoma viest.

Natiecatelji za ova miesta imaju molbenice putem svoje miestne političke ili kotarske (podžupanske) oblasti tim većma podnašati, čim ce se sve molbenice, koje c. k. zemaljskomu poreznomu ravnateljstvu neposriedno, dakle obišav naznačeni put, u ruke dodju, bez ikakvog obzira natrag opremati.

Natiečaj za ova miesta razpisuje se do pervoga serpnja 1851. s tom primiebam, da ce se, čim taj rok izmine perovodni viežbenici primiti.

C. k. zemaljsko porezno ravnateljstvo za Hervatsku i Slavoniu.

U Zagrebu 23. svibnja 1851.

Kappel.

Št. 1909.

O g l a s

(118.) 1

C. k. okrajna sodnija Žužemperk da na znanje: de je ona po prošnji gosp. Matia Epih-a iz Poloma št. 10 zoper gosp. Franceta Tekaučić-a iz Hinje št. 20 zavolj dolžnih 195 gold. c. s. c. iz sodniške poravnave 4. dne kozaperska 1850 št. 1153 izpeljavno javno zdražbo privolila, pri kateri bota popred pod kerški farovš podložna polovica zemljovanja z pohištvan in en voz omenjeniga gosp. Franceta Tekaučić-a prodana; zemljovanje je cenjeno na 570 gold. in voz na 4 gold. Javna zdražba bo deržana v Hinjah 24. maliga serpana, 25. velkiga serpana in 22. kimovca vsak bart ob 9 uri dopoldne.

Ako ena ali druga reč pri prvi ali drugi zdražbi ne bo za gor imenovano ceno ali draži prodana, bo pri tretji zdražbi to je 22. kimovca tudi pod ceno oddana. Zapisnik cenitbe, izpis iz javnih bukev in zdražbeni pogoji, po katerih ima kupčivie 60 gold. pred zdražbo vložiti, zamore vsak pregledati v navadnih uradniških urah pri ti sodniji.

C. k. okrajna sodnija Žužemperk
6. roznika 1851.

sodnik:
Laurič.

Št. 1957.

Oznanilo.

(119.) 1

Visoko c. k. višje vodstvo za obćenje je z razpisom od 12. t. m. št. 3300/P dovolilo Malle-pošto med Ljubljano in Novimnestom na vsakdanjo vožnjo na tako vižo pomnožiti, da bo razun zdaj obstoječe, na teden dvakratne Malle-pošte med Ljubljano in Karlovcem, tudi druge dni med tednom, t. j. v nedeljo, pondelik, torek, četertek in petek popoldne ob treh iz Ljubljane odrinula, v Novomesto 40 minut čez enajst dospela, in od tod vsak pondelik, sredo, petek in saboto o pol dvanajstih zvečer v Ljubljano šla in drugo jutro ob osmih tod dospela.

Kar se s tem s pristavkom sploh naznani, da se bodo te vožnje 1. pr. m. julija začele.

C. k. poštno vodstvo.

Ljubljana 25. junija 1851.

Hoffmann, s. r.